

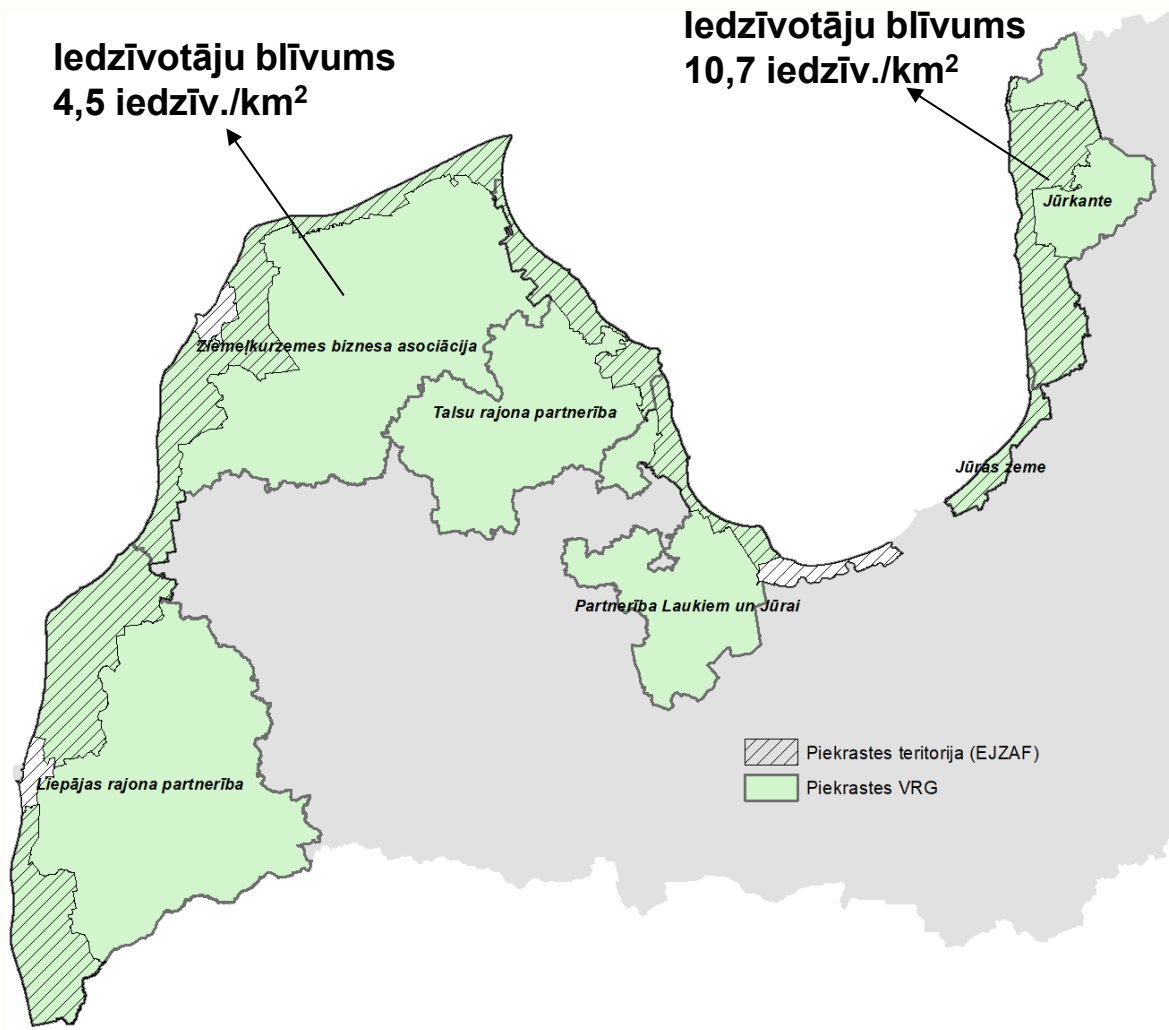

AREI

Kāda ir LEADER/SVVA ieviešanas pievienotā vērtība piekrastes VRG?

Lauku attīstības daļas:
*zinātniskā asistente A.Eizenberga,
vadošais pētnieks A.Pužulis,
projektu vadītāja E.Benga*

Piekrastes VRG raksturojums

Piekrastes VRG dzīvo vairāk kā 48 tk. iedzīvotāji (neskaitot 3 valstspilsētas).

Piekrastes VRG dzimumstruktūru veido 47% vīrieši un 53% sievietes.

Par piekrastes pilotteritorijām (2 VRG) apkopoti:

- ✓ **kvantitatīvie dati** (biedru skaits, iedzīvotāju skaits, struktūra, projektu skaits, finansējums)
- ✓ **kvalitatīvā informācija** (aptaujas, intervijas un fokusgrupas).

Piekrastes iedzīvotāju vecuma struktūra

Kā veidojas pievienoto vērtība LEADER/SVVA?

REGIONAL
DEVELOPMENT

LEADER metode

7 principi, kas praksē īstenojas caur labāku pārvaldību, līdzdalību un sadarbību, ņemot vērā pieeju no «apakšas uz augšu»

Projekti

LEADER metodes rezultātā tiek īstenoti projekti ar augstu pielāgotību vietējām vajadzībām

Sociālais kapitāls

Projektu īstenošanas rezultātā notiek sociālā kapitāla stiprināšanās – paaugstinās iedzīvotāju savstarpējā uzticēšanās un sadarbība

LEADER/SVVA pievienotās vērtības (PV) komponentes un elementi

Uzlabots sociālais kapitāls

- sadarbības «tīklu» veidošanās
- ledzīvotāju uzticēšanās
- kopīgas vērtības un uzskati

Uzlabota pārvaldība

- VRG tehnisko prasmju un koordinācijas spēju stiprināšana
- daudzlīmeņu koordinācija

Uzlaboti rezultāti un ietekme

- ilgtspējīgi projekti
- projekti, kas atbilst vajadzībām
- inovatīvi projekti
- sabiedrisko aktivitāšu veicināšana
- ilgtermiņa ieguvumi

Uzlabots sociālais kapitāls: trīs būtiskie elementi

Sadarbības spējas :

Izveidojušās veiksmīgas sadarbības starp projektu īstenotājiem: uzņēmējiem, citiem VRG, NVO. 79% vērtē kā veiksmīgu Sadarbība ar citiem VRG īstenojot projektus, starptautiska sadarbība (ar Somiju, Igauniju, Portugāli, Slovēniju, Zviedriju).

Projektu ieviešanā sadarbojas: pašvaldība, NVO, uzņēmēji.

- biedru skaits ir liels (44-52),
- pārstāv dažādas sabiedrības grupas (uzņēmēji, iedzīvotāji, NVO, pašvaldību pārstāvji)
- ir laba izpratne par projektu sociālo mijiedarbību VRG teritorijā (**respondentu pozitīvs vērtējums 81%**)

Savstarpējs atbalsts un uzticēšanās:

Elementi, kas ir izšķiroši svarīgi kopienas attīstībā - uzticēšanās vienam otram un VRG darbībai.

- VRG organizē aktivizēšanas pasākumus. (vidēji gadā: ~ 16-40 dažādi pasākumi, ~ 60-250 dalībnieku)
- VRG darbība ir augstu novērtēta - vairāk nekā 75% respondentu tām uzticas.
- Uzticēšanās starp kopienas dalībniekiem tiek novērtēta daudz zemāk (~38%), **kas norāda uz uzlabojumu nepieciešamību uzticības veicināšanā.**

Kopīgas vērtības un vietējās identitātes stiprināšana

VRG veicina un stiprina vietējo identitātes veidošanos, un kopienas saites, veicinot iedzīvotāju piederības sajūtu teritorijai (74%)

- atbalstīti vairāk kā 25 projekti saistībā ar kultūras mantojumu saglabāšanu un attīstību.
- vairāk kā 90% respondentu augstu novērtē kopīgās vērtības, kas veidojas ieviešot projektus

Piem., projekts "Lībiešu zvejas mantojuma popularizēšana Kolkā".

Uzlabota pārvaldība: divi svarīgi elementi

Vietējā pārvaldība

- LEADER/SVVA pieeja veicina vietējo pārvaldību un ciešāku sadarbību starp VRG, pašvaldībām un vietējām kopienām **VRG veicina iekļaušanu vietējā pārvaldībā – 74%.**
- Aptaujas rezultāti norāda uz augstu VRG tehnisko un administratīvo prasmju novērtējumu. **VRG darbinieku prasmes- 98%; un zināšanas – 85%.**
- Šīs prasmes palīdz projektu pieteicējiem un iedzīvotājiem, sniedzot piekļuvi informācijai un skaidrojumus par atbalsta iespējām. **VRG sniegtais atbalsts – 95%.**
- VRG stiprina vietējo pārvaldības kapacitāti, palielina uzticību un projektu īstenošanas efektivitāti.

Daudzlīmeņu pārvaldība

LEADER/SVVA veicina daudzlīmeņu pārvaldību, uzlabojot koordināciju starp vietējām, reģionālajām un valsts iestādēm.

- ***ledzīvotāji aktīvāk iesaistās lēmumu pieņemšanā, īpaši piekrastes VRG pārvaldības procesos. VRG iesaista kopienu lēmumu pieņemšanā- 52%;***
- ***VRG sadarbībai ar valsts institūcijām tiek augstu vērtēta – 82%).***

VRG sadarbība ar plānošanas reģioniem un starptautiskajiem partneriem uzlabo informācijas apmaiņu, pieredzes dalīšanos un politikas saskaņošanu.

Dalība LLF tīkla pasākumos veicina: pieredzes apmaiņu, sadarbības spēju attīstību, jaunu kontaktu veidošanu, jaunu ideju pārņemšanu, zināšanu pārnese starp iesaistītajām pusēm.

Uzlaboti rezultāti un ietekme

Sviras jeb savstarpējās ietekmes efekts

LEADER pieeja ir nodrošinājusi būtisku ieguldījumu ietekmi, *piem., uzlabojot sabiedrisko infrastruktūru piekrastes reģionā:*

- *uzlabo vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti,*
- *ekonomiskā aktivitāte (tūristu pieaugums),*
- *jaunas iespējas papildu pakalpojumu attīstīšanai.*

Teritorijas vajadzībām pielāgoti projekti

Risina konkrētas kopienu problēmas:

- *Piem., autoceļa pārbūve Jūrkalnē un Užavā uzlabo vietējo mobilitāti un drošību.*
- *Interneta pieejamības uzlabošanas iniciatīvas piekrastē* palīdz risināt digitālās atstumtības jautājumus, kas būtiski ietekmē uzņēmējdarbību un iedzīvotāju dzīves kvalitāti.
- Projekti paaugstina teritorijas resursu vērtību – 55%;
- spēj radīt kopienas labumus un stiprināt kopienas identitāti – 73%

Uzlaboti rezultāti un ietekme

Inovatīvi projekti

veicina jaunu pieeju attīstību un nesuši pārmaiņas, ieviešot nebijušas idejas un risinājumus kopienu vajadzībām.

- *Piem., interaktīvie stendi, lai uzlabotu informācijas pieejamību ar lokālo saturu un digitālās karte;*
- *tūrisma uzņēmēji izveido kopīgu velomaršrutu un piedāvāt tematiskas lībiešu piekrastes ekskursijas.*

veicina jaunu ideju, produktu vai procesu ģenerēšanu VRG teritorijā – 58%;

ieviesti 10 inovatīvi projekti

Inovāciju jēdziens tiek uztverts dažādi (tikai 32% uzsver projektus kā inovatīvus)

Būtiski veidot kopīgu izpratni par to, kas ir inovatīvs projekts VRG.

Ciešas saiknes starp projektu īstenotājiem

projektu īstenošanas procesā veidojas sinerģija starp dažādiem projektu iesniedzējiem, radot :

- jaunas saiknes,
- sadarbības iespējas
- projektu idejas.

sinerģija kalpo par pamatu jauniem projektiem,
piem, tādiem, kas apvieno kultūras mantojumu ar dabas tūrismu.

Uzlaboti rezultāti un ietekme

Ilgtermiņgāki projekti

Projektu rezultāti liecina par LEADER/SVVA projektu ilgtspēju, jo tie sniedz labumu arī pēc pārbaudes perioda beigām,

- *izbūvējot ceļu vai izveidojot ielu apgaismojumu, iegādājoties mūzikas instrumentus, atjaunojot muzeja eksponātus.*
- *tūrisma uzņēmums ir paplašinājis savu darbību – piedāvājot gan laivu nomu, ēdināšanas pakalpojumus un braucienus ar kvadracikiem, nodarbinot vietējos iedzīvotājus*

iespēja realizēt projektus ir palīdzējusi veicināt sabiedrisko aktivitāti.

- *projekts par piekrastes zvejas tradīciju saglabāšanu, (skolēniem katru gadu tiek organizētas tikšanās ar zvejniekiem, kuri stāsta par savu arodu, rāda prasmes zvejā, zivju apstrādē un popularizē novada kulināro mantojumu).*
- *projektu ietekme ir ilgāka par finansējumu (aptauju rezultāts ar augstu vērtējumu 53% (65%)).*

Lielākie ieguvumi

Drošība un kopējā saliedētība

- Labāka izpratne par pašu spējām
- Lielāka uzticēšanās savējiem (VRG)
- Savstarpēja sadarbība (uzņēmēji, NVO, pašvaldības)
- Informācijas aprite (iedzīvotāji redz, zin, saprot)

**EJZF un EJZAF
atbalsta
devums**

Vietējo kopienu/teritoriju attīstības veicināšana

- SVVA sagatavošana prasa sadarbību, spēju noteikt un vienoties par prioritātēm
- Pašu **izvēles**, pašu projekti, pašu **atbildība**, pašu aktivitāte
- Ko nevar viens, var daudzi kopā
- Sadarbība ar citiem, priekšstats par kaimiņiem, zināšanu un pieredzes apmaiņa.

**Novērtējam, to,
kas mums ir un
kas mums
izdodas**

Paldies par uzmanību

